

ÉGIEK VEZETIK AZ ÖTVÖSMESTER KEZÉT

Kaposvári műhelyből került ki a Szent Korona mása

Rónai Attila kaposvári ötvösmester a közelmúltban elkészítette a Szent Korona mását. 2000-ben már kikerült keze közül egy háromnegyedes méretarányú változat nemzeti jelképünkéről, amit a csopaki templom Mária-szobrán láthatunk, ám legutóbbi remekműve – amelyen csaknem egy esztendőn át dolgozott – a Koronaörséghez került, hogy ünnepeinken helyettesítse az eredetit, amit a polgári kormány idején helyeztek el a Parlamentben.

A műhelyében született mívész munka – mint minden különleges megbízás – kihívás volt számára, de örömmel gondolt vissza a koronakészítés ihlettel teli óráira. Azt mondta, valamiféle megmagyarázhatatlan erő irányította kezét, gondolatait, hiszen a másolatot nemzeti ereklyénkkel megegyező méretben kellett elkészítenie. Újra felelevenítette a Szent Korona hányattatásokkal teli útját, s könyveket, történelmi iratokat bújtt, fényképeket tanulmányozott, hogy valóban a megtrévesztésig hasonló másolat kerüljön ki a keze közül.

A Szent Korona neves ötvösmester által készített mását egyébként néhány napig láthatták a kaposváriak is golyóálló üveg mögött. A korona hófehér selyemre emelve, Rónai Attila Honvéd utcai ékszerüzletének kikapcsolásában hívta fel magára a figyelmet. A nem mindennapi látvány sokakat megbabonázott; diákcsoportokat is fogadott a mester, hogy a koronakészítés fortélyairól, mesterségének műhelytitkairól beszéljen ifjú hallgatóinak. S hogy

elmondja: államalapító Szent István királyunk, ha nem is ugyanebben a változatban, de szerinte is viselte a Szent Koronát, melynek az ország házában van a helye...

Az ügyes kezű, fiatal órasmester – akinek bődíszműves édesapjában is megvolt a szépség és arányérzék, a találékonyság – 1966-ban egy kaposvári mesterhez, *Christ László*hoz fordult, hogy elsajátítsa a vésnökösökded alapjait, ám a kézművességben szerzett gyakorlat hozta meg számára az igazi ismeretanyagot és azt a mesterségbeli tudást, amely a legkiválóbbak közé emelte.

– Az örökös kreativitást tartom a legfontosabb szempontnak a munkámban. Az embernek rá kell jönnie egy-egy trükkre, mert már nincs kitől tanulnia – mondta a mester. – Ahhoz, hogy például egy gyöngydrótot el tudjak készíteni, értenem kell a vasas szakma alapjaihoz, az esztergályozáshoz, de a maráshoz is. Az ötvösnek többek között tisztában kell lennie a nemesfémekkel, a drágakövekkel – azok csiszolásával –, a véséssel, a zománcozással, de a filigrán technikát is alkalmaznia kell, mint ahogy a drágakőfoglalást s a fémöntést is ismernie kell. Szerencsére egy szoboröntőtől is sokat tanultam,

az úgynevezett precíziós öntés alapjait viszont a fogtechnikusoktól sajátítottam el.

Rónai Attila 1979-ben mestervizsgázott, és az elmúlt harminc évben egyre inkább vonzotta egy-egy régi, szép ötvösremek, ékszer javítása vagy újrakészítése. Az úgynevezett fehérékszerészek – akiből 1906-ban hatvanhét működött az országban, ma meg talán jó, ha fél tucat dolgozik – mindent tudtak a századfordulón, ők alkották a szakma krémjét. A hivatásszeretet, a munka iránti alázat, az igényesség, meg a teremtő indulat, ami példaként áll előtte. Természetesen nem elfelejtve a pontosságot, hiszen a legnehezebb feladat éppen az, ha egy szépséges antik darabnak kell elkészíteni a pontos mását.

Amikor arról faggattam a kaposvári ötvösmestert, hogy a koronakészítés során melyik munkafázis volt a legnehezebb s talán a legérdekesebb, rögtön jött a válasz:

– A rekeszománc táblaképek elkészítése – felelte. Hihetetlen aprólékossággal, mikroszkóp alatt születtek a képek, ame-

lyeken a 0,1 milliméteres aranszalagok hatását kellett visszaadnom. A legnagyobb kihívás mégis az volt, hogy ez a korona nem arany, mint az eredetije, hanem aranyozott ezüst, amely sokkal nehezebben kezelhető és zománcozható. S mivel a koronát ékesítő drágakövek időközben színes üvegre lettek cserélve, így már ezen a másolaton is üvegből vannak. A koronát díszítő drágaköveket egyébként az évszázadok során azért cseréltették folyamatosan üvegre, mert zálogba adták, s idegen kezekbe kerültek.

Rónai Attila úgy véli: a Szent Korona egy műhelyben készülhetett, mert az alsó és a felső méretei azonosak. Az akkori kor tudásszintje alapján két év elegendő lehetett ahhoz, hogy végleges formát öltjön.

A mester ismét hangsúlyozta: tudja, hogy többféle elképzelés is létezik, de neki meggyőződése, hogy államalapító Szent István királyunk használta ezt a koronát, még ha nem is ebben a végleges állapotában.

– Egy régi, nemzetközileg is elismert, szeretetre és megbecsülésre méltó mester-

darab másánál bábáskodni nagy megtiszteltetés – vallja a kaposvári ötvösmester. – E nemzeti jelkép szakralitása ugyancsak fontos szempont volt a másolat készültkor is. Munkám során ezért éreztem mindvégig azt, hogy az égiek vezették a kezemet, és segítségemre voltak mindenben. A Szent Koronának hallatlan ereje, kisugárzása van. Nem véletlen, hogy ilyen nagy tisztelet övezi.

Az elmúlt évtizedekben számos templomi kelyhet, lovagrendi keresztet készített Rónai Attila ötvösmester, aki a szecesszió és az art deco szerelmese, s akit monsterciancia-javításokkal is rendre megbíznak. Most egy szépséges ereklyetartó utómunkáin dolgozik, amelyet a Szent István Lovagrend rendelt meg tőle. Terve bőven van, ám elsősorban ékszerészként kell eltartania családtagjait, alkalmazottjait. Néhány fiatal is tanít, de annak örül a legjobban, hogy Tímea leánya is folytatja az ötvösséget, amelynél – most már ketten vallják a családban – nincs szebb mesteriség a világon.

Lőrincz Sándor